अरोचमान a. Not shining. -2 Not attached; तस्यां त्वरोचमानायां सर्वमेव न रोचते Ms. 3. 62.

अरोचिष्णु a. Not shining, dark. -2 Disagreeable, ugly.

अरोपः Absence of anger, calmness.

अरोद्र a. Not terrible or fierce; an epithet of Vişnu.

अर्क् 10 P. [अर्कयति, अर्कयितुम्, अर्कित] 1 To heat or warm. -2 To praise.

अर्क a. [अर्च्-घञ्-कृत्वम् Un. 3. 40.]. Fit to be worshipped (अर्चनीय). -की: 1 A ray of light, a flash of lightning (Ved.). -2 The sun; आविष्क्रतारणपुरःसर एकतो sर्कः S. 4. 2. -3 Fire. य एवमेतदर्कस्यार्क्तवं वेद Bri. Up. 1. 2. 1. - 4 A crystal; पुष्पाकंकेतकाभाश्र Ram. 2. 94. 6. -5 Copper. -6 Sunday. -7 Membrum virile. एवा ते शेप: सहसायमर्कोऽङ्गेनाङ्गं संसमकं कृणातु Av. 6. 72. 1. -8 N. of the sun-plant, Calatropis Gigantea (Mar. रुई), a small tree with medicinal sap and rind; अर्कस्योपिर शिथिलं च्युतिमव नवमिक्षकाकुसमम् ५. २. १; यमाश्रित्य न विश्राम क्षुधार्ता यान्ति सेवकाः। सोऽर्कवत्रृपतिस्त्याज्यः सदापुष्पफलोऽपि सन् अर्के चेन्मधु विन्देत SB. on MS. N. of Indra. -10 A sort of religious ceremony. -11 Praise, hymn; praising, extolling, song of praise. -12 A singer (Ved. in these two senses). -13 A learned man. -14 An elder brother. -15 Food (अर्कम also). -16 N. of Visnu. -17 A kind of decoction. -18 The seventh day of a month. -19 The उत्तरा-फल्युनी asterism. -20 The number 12. -21 The sunstone (सूर्यकान्त); मसारगल्वर्कमयोविंभङ्गोविंभूषितं हेमनिबद्धचकम् Mb. 12. 46. 33. cf. अर्कोऽर्कपणें स्फार्टिके ताम्रे सूर्ये दिवस्पतौ। ज्येष्ट्रश्नातिर शुक्रेऽर्कपादेप च पुमान् भवेत् ॥ Nm. -Comp. -अंशः, -कला a digit or 12th part of the sun's disc. -अइमन m. -उपल: 1 the sun-stone, heliotrope, girasol. -2 a sort of crystal or ruby. -आह: the swallow wort. -इन्द्संगमः the time of conjunction of the sun and moon (दर्श or अमानास्या). -कान्तः A class of eleven storeyed buildings; Māna. 29. 25-34. -कान्ता 1 N. of a plant commonly called हुड्हाडिया. -2 sun's wife. -3 sun's shadow. - कुण्डतीथेम् N. of a Tīrtha; Skanda P. -क्षेत्रम् 1 the field of the sun; the sign Leo, presided over by the sun. -2 N. of a holy place in Orissa. -म्रहः The eclipse of the sun; Bri. S. -म्रीवः N. of the Saman. -चन्दनः a kind of red sandal (रक्तचन्दन). -चिकित्सा Arka's work on medical science. -जः epithet of Karna, Yama, Sugrīva. (-जो) the two Asvins regarded as the physicians of Heaven. -तनयः a son of the sun', an epithet of Karna, Yama, Manu Vaivasvata, Manu Sāvarņi and Saturn; see अहणात्मज. (-या) N. of the rivers Yamunā and Tāpti. - दिवप् f. light of the sun. -दिनम्, -वासरः Sunday. -दुग्धम् milky sap or exudation of Arka. - नन्दनः, -पुत्रः, -सुतः, -सूनुः N. of Saturn, Karna or Yama. -नयन

a. one whose eyes are difficult to be gazed at. (-नः) an epithet of Virat Purusa. - नामन m. the red arka tree. -पत्र:, -पर्ण: N. of the plant अर्क. (-न्ना) a kind of birthwort (सुनन्दा, अर्कमूला) with wedge-shaped leaves. (-त्रम्, -णेम्) the leaf of the अर्क plant. -पादपः N. of a plant (निम्ब); another tree (आकन्द). -पुष्पम् a flower of arka -पुष्पाद्यम् N. of a Sāman. (-ष्पो), -पुष्पिका N. of a plant (कुटुम्बिनी) -पुष्पोत्तरम् N. of a Saman. -प्रकाश a. Bright like the sun; Mb. - प्रिया N. of a plant (जव). -बन्धुः, -बान्धवः 1 N. of Buddha Śākyamuni, meaning सूर्यवंश्यः, ef. शुद्धोदनो नाम नृपोऽर्कबन्धुः Bu. Ch. 9. 9. -2 a lotus (the sun-lotus). -भम् 1 an asterism influenced by the sun. -2 the sign Leo. -3 उत्तराफल्गुनीनक्षत्र. -भक्ता = कान्ता a. v. **-मण्डलम्** disc of the sun. **-मूलः**, -ला = °पत्रा; विलिखति वसुधामर्कमूलस्य हेतोः Bh. 2. 100. **-रेतोजः** Revanta, the son of Sūrya. -लवणम् Saltpetre. -वर्षः a solar year. - वहामः 1 N. of a plant (बन्धूक; Mar. दुपारी). -2 a lotus. -विवाहः marriage with the arka plant (enjoined to be performed before a man marries a third wife, who thus becomes his fourth); चतुर्थादिविवाहार्थ तृतीयोऽर्कं समुद्रहेत् Kāsyapa. - मधः N. of a tree (तालीशपत्र). -व्रतः,-तम् 1 a vow performed on माघशुः सप्तमी.-2 the law or manner of the sun; when a king exacts taxes from his subjects only to add to their material comforts and happiness, just as the sun draws up water during 8 months of the year, only to give it back increased a thousandfold, he is said to follow अर्कव्रत; अष्टी मासान् यथादित्यस्तोयं हरति रश्मिभिः । तथा हरेत्करं राष्ट्रान्नित्यमर्कवतं हि तत्॥ Ms. 9. 305; cf. R. 1. 18 (the point of comparison may also be the imperceptible way in which the sun absorbs water, see Pt. 1. 221). -शाकः Ved. brilliancy of rays. -सातिः f. 1 finding of rays. -2 poetical inspiration; finding out hymns; रपत् कविरिन्द्रार्कसातौ Rv. 1. 174. 7. -सोदरः 'brother of the sun', an epithet of Airāvata. -हिता = कान्ता q. v.

अकेवत् a. Containing flashes of lightning.

अर्किन् a. Ved. 1 Shining, bright; इयं या नीच्यर्किणी Rv. 8.101.13. -2 Praising; वृहदिन्दमकीभेरिकणः Rv. 1.7.1. -3 Praised or worshipped.

अर्कीय, अर्क्य a. [अर्क-छ; अर्च्-ण्यत् कुरवम्] 1 Belonging to arka. -2 To be praised or worshipped.

अर्गेडः = अर्गल below.

अर्गलः, ला, ली, लम् [अर्ज् कलच् न्यक्कवादि कृत्वम् Tv.]
1 A wooden bolt, pin, bar &c. (for fastening a door or the cover of a vessel), a bolt, latch, bar; पुरागलादीर्घमुजो वुभोज R. 18. 4; 16. 6; अनायतार्गलम् Mk. 2; ससंप्र-मन्द्रदुतपातितार्गला निमीलिताक्षीव भियाऽमरावती K. P. 1; दत्तं च बहिर्गलम् Ks. 4. 62 bolted from without; oft. used figuratively in the sense of a bar, impediment, something intervening as an obstruction; वाक्यार्गलया निवारिताः Pt. 2; Si. 2. 118; इंप्सितं तदवज्ञानादिद्धि सार्गलमात्मनः R. 1. 79 obstructed; वार्यगलाभङ्ग इव प्रवृत्तः 5. 45; कण्ठे केवलमर्गलेव